

Forsker-praktikernetværksmøde

Torsdag d. 29. november 2012

Forskningsforståelse og forskningsanvendelse

- en perspektivering

- Forskellige bidrag fra forskningen til praksis
- Udfordringer for forskning i erhvervsuddannelserne
- Forskningstilknytning - har det praktisk betydning?

Udfordringer for forskning i erhvervsuddannelserne?

- Erhvervsuddannelserne er stagneret, mens de videregående uddannelser er vokset stærkt - det tiltrækker forskningsinteressen.
- Forskningen i erhvervsuddannelse er spredt - den savner kontinuitet og institutionel forankring (ex center-dannelse).
- Forskernetværket for erhvervsuddannelserne er opløst.
- Svage institutionelle forbindelser: lærer-uddannelse foregår ikke i tilknytning til forsknings-institutionerne.
- Nye styringsformer på universiteterne trækker mod traditionel akademisk formidling - ikke praktiker-samarbejde.
- Den politiske efterspørgsel af 'best practices' trækker mod en snæver kvantitativ forskning (effektmåling, registerstudier).

Hvad kan forskning bidrage med til praksis?

- viden udefra, i dybden, kritisk blik - og med alternativer ...

1. Et større perspektiv - et 'helikopterblik': Se EUD i en større samfundsmæssig, historisk og politisk sammenhæng:

- ex ændret ungdomskultur og nye socialisationsmønstre,
- Vise historiske skift i uddannelsespolitikken,
- Betydningen af globalisering og Europæisering, ...

Hvad kan forskning bidrage med til praksis?

2. Et kig under overfladen:

- Vise dynamikker under det bevidste og rationelle: *kulturen*.
- Pege på de ikke-erkendte forudsætninger for og de utilsigtede konsekvenser af handlinger.
- For eksempel unges 'irrationelle' valgprocesser.
- Socialpsykologiske dynamikker i elevinteraktioner.
- Betydningen af læreres implicitte forventninger og faglige normer.

Hvad kan forskning bidrage med til praksis?

3. Den andens blik - et kritisk blik udefra:

- Stille spørgsmål ved den givne konsensus og det 'nødvendige'.
- Pege på det modsætningsfyldte i uddannelsespolitikken: inkludere alle og selektare de bedste til 'verdensklasse'.
- Vise elevers oplevelse af undervisning og skoler bag om det officielle og formelle.
- Ex: Vise hvordan elever oplever realkompetencevurderinger som en sortering ud fra ugenomsigtige kriterier.

Hvad kan forskning bidrage med til praksis?

4. **Et blik for alternativer:** vise hvordan det givne kunne være anderledes.

- Via et internationalt komparativt perspektiv pege på andre mulige løsninger på erhvervsuddannelsernes udfordringer.
- Vise muligheder for at historien kunne have taget andre veje.
- Og vise hvordan udviklingsveje giver særlige muligheder for den fremtidige udvikling ('*path dependency*').
- Give stemme til andre aktører og interesser, som ikke er del af samarbejdet bag 'verdens bedste erhvervsuddannelser'.
- Vise nye udviklingstendenser som kan forandre erhvervsuddannelserne.

Et aktuelt eksempel: *forskning i frafald*.

Støttet af det Strategiske Forskningsråd ('*anvendt forskning*')

- Ensidig fokus på international publicering: point (*ratede journals*)
- Stærk prioritering af kvantitative metoder (*ranking af skoler, individuelle risikofaktorer, m.v*)
- Kræver at flere forskningsinstitutioner går sammen: besværliggør tætte relationer med praktikere.
- Fokus på måling af effekter på frafald af forskellige typer af indsatser:
 - Eksempelvis grundforløb: 1. opdelte hold fra start eller 2. fælles hold men med variabel afslutningstid.

Forskningstilknytning – har det praktisk betydning?

Et aktuelt eksempel: *forskning i frafald.*

Kan forskningen anvise hvad der er den bedste praksis?

Ønske om måling af effekter af forskellige typer af indsatser:

1. Grundforløb med opdelt hold med variabel varighed
2. Fælles hold fra start, men med variabel afslutningstid.

De kvalitative studier viste at begge modeller kan have både positive og negative effekter.

Effekten afhænger af elevernes reaktioner på de to tiltag:

- *kammeratskabseffekter, stigmatisering, egne forventninger.*

Begge pædagogiske modeller kan have både fordele og ulemper.

- + Opdeling fra start kan fastholde flere elever ved at tilpasse undervisningen til holdenes forskellige forudsætninger og lærestile.
- ÷ Men samlingen af de mest uafklarede og fagligt svage elever på bestemte hold kan bidrage til negativ peer-effekt og udvikling af en 'anti-skole kultur'

- + Blanding af alle elever på hold kan give positiv kammeratskabs-effekt, øgede forventninger til egen formåen, høje forventninger fra lærere og mange udfordringer.
- ÷ Men usikre og fagligt svage elever kan føle sig udstillet og koblet af i forhold til de hurtige og mangle tid og mulighed for at lære i eget tempo.

Forskningstilknnytning – har det praktisk betydning?

- Risici ved 'social ingeniørkunst' som overser kompleksiteten i de pædagogiske opgaver.
- Praksis kan kvalificeres via forskningsbaseret viden.
- Men praksis kan sjældent give enkle og entydige anvisninger for en praksis som handler om at håndtere dilemmaer og komplekse situationer.
- Den professionelle praktiker kan kombinere indsigter fra forskningen med en erfaringsbaseret og kontekstuel viden.

Forskningstilknnytning – har det praktisk betydning?

Forskningen kan andet end at løse praktiske problemer.

- Forskningens kritiske spørgsmål kan være mere værd for praksis end (alt for) entydige svar.
- Kritiske spørgsmål åbne for overskridelse af den eksisterende praksis og føre til nye kreative løsninger?
- Et overskud af viden og 'unyttige' indsigter kan kvalificere praktikerne til at håndtere uforudsete situationer og komplekse dilemmaer.
- Praktikerne kan trække på metoder og indsigter fra forskningen til at forske i egen og kollegers praksis.

Tak og slut - og dog

Peder Hjort-Madsen

forsvarer sin ph.d.-afhandling

Deltagelsesmuligheder i erhvervsuddannelserne

– Et kvalitativt studie af skolekulturer på tre erhvervsfaglige grundforløb

Tid: Fredag den 7. december 2012, kl. 13:00

Sted: Roskilde Universitet, i hus 30, auditoriet 30K.0-01

Velkommen!

